

21. 2. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vyčerpání autorských práv k digitálnímu obsahu

Soudní dvůr Evropské unie rozhodl v rozšířeném senátu dne 19. prosince 2019 o předběžné otázce týkající se vyčerpání autorských práv k elektronickým knihám [1]. Soudní dvůr rozhodl, že nabízení „použitých“ elektronických knih k prodeji je podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29 o informační společnosti (InfoSoc) [2] z roku 2001 považováno za neoprávněné sdělení veřejnosti. Rozhodnutí Soudního dvora je v souladu se zprávou ALAI [3], která se ke konkrétnímu případu vyjádřila ve své zprávě ze dne 12. října 2018.

Spor v původním řízení vznikl mezi společností Tom Kabinet Holding a sdruženími NUV a GAU, která se zabývají ochranou zájmů nizozemských vydavatelů. Společnost Tom Kabinet na svých internetových stránkách nabízela od roku 2014 použité elektronické knihy svým uživatelům. Nejprve tak činila formou virtuálního tržiště jako online second-handu, ale po rozhodnutí nizozemského odvolacího soudu, který zakázal on-line službu umožňující prodej protiprávně stažených elektronických knih, přestal Tom Kabinet e-knihy prodávat a změnil svoji službu na uzavřený klub, fungující na členském příspěvku, kde si následně uživatelé bezplatně vyměňovali legálně získané e-knihy za použití kreditů.

STUHLIKOVA & PARTNERS

Tyto kredity získali za poskytnutí odkazu ke stažení e-knihy, kterou si koupili od některého ze standardních prodejců, a zároveň museli uživatelé prohlásit, že si neoponechali její rozmnoženinu.

Hlavní předběžná otázka, kterou dne 28. března 2018 položil Soudnímu dvoru soud v Haagu (rechtbank Den Haag), byla následující: „Je třeba vykládat čl. 4 odst. 1 směrnice [2001/29] v tom smyslu, že se slovním spojením ‚u originálů jejich děl nebo jejich rozmnoženin [...] jak[á]koliv form[a] veřejného rozšiřování prodejem nebo jiným způsobem‘ ve smyslu tohoto ustanovení rozumí také zpřístupnění elektronických knih (tedy digitálních rozmnoženin knih chráněných autorským právem) na dálku k časově neomezenému užívání prostřednictvím stažení, a to za úplatu, z níž má nositel autorského práva obdržet odměnu odpovídající ekonomické hodnotě rozmnoženiny díla, jež mu patří?“

Právo na rozšiřování díla a tedy i ustanovení ohledně vyčerpání tohoto práva, se podle WCT [4] a směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu [5] nevztahují na zpřístupnění díla v jeho digitální podobě ke stažení. Podle ALAI se v takovém případě nejedná o distribuci, nýbrž o sdělení díla veřejnosti ve smyslu článku 3 odstavce 1 směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu a článku 8 WCT, protože každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí, přičemž první, nebo jakýkoliv následující výkon práva udělení svolení ke sdělení díla veřejnosti autorem, právo nevyčerpá. To je v rozporu s rozhodnutími nizozemských soudů, které rozhodly opačně. Právo sdělení digitálních kopií knih veřejnosti není vyčerpáno výkonem takového práva.

Evropský soudní dvůr rozhodl, že se v tomto případě se nejedná o právo na rozšiřování nebo právo na pronájem podle článků 6 a 7 WCT, která by se vyčerpala. Podle dohodnutých prohlášení k článkům 6 a 7 WCT se tato práva se vztahují výlučně na trvalé rozmnoženiny, které lze uvádět do oběhu jako hmotné předměty. Uvedený čl. 6 odst. 1 se z toho důvodu nemůže vztahovat na rozšiřování takových nehmotných děl, jakými jsou elektronické knihy. Mimo jiné, bod 29 směrnice InfoSoc, který se rovněž týká práva na rozšiřování, uvádí, že otázka vyčerpání nevystává v případě služeb, a zejména v případě služeb on-line. Dále tento bod upřesňuje, že na rozdíl od CD-ROM nebo CD-I, kde je duševní vlastnictví součástí nosiče, který je zbožím, je ve skutečnosti každá on-line služba úkonem, který by měl podléhat schválení, pokud tak autorské právo nebo práva s ním související stanoví.

Soud považuje zmíněné aktivity ohledně „použitých“ e-knih společnosti Tom Kabinet za porušení směrnice InfoSoc z toho důvodu, že **poskytnutí elektronické knihy k trvalému užívání prostřednictvím stažení spadá pod pojem „sdělování veřejnosti“**, konkrétně pod pojem „zpřístupnění děl autorů veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice InfoSoc. **V případě sdělení díla (e-knihy) veřejnosti nedochází k vyčerpání autorských práv.**

Toto rozhodnutí by mohlo mít velký dopad na sekundární trh s dalším digitálním obsahem, kterým mohou být také další autorskoprávní díla, například filmy, seriály, hudba nebo videohry. Jaký však v důsledku bude, musíme nejprve zjistit. V září 2019 rozhodl Pařížský soud o oprávněnosti následného prodeje použitých videoher, které si uživatelé stáhnou na platformě virtuálního tržiště Steam. Toto rozhodnutí vyvolalo bouřlivou reakci u Interactive Software Federation of Europe, obchodní asociace reprezentující zájmy herního průmyslu v Evropě, která jej označila za odporující právu Evropské unie. Valve, společnost provozující Steam, se proti tomuto rozhodnutí odvolala. Pokud by tento případ dospěl až k Soudnímu dvoru Evropské unie, mohl by tak založit konečný precedent pro další rozhodování ve věcech digitálního obsahu.

Mgr. Matyáš Tauber,
Junior Associate

[Stuchlíkova & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Spálená 97/29
110 00 Praha 1 - Nové Město

Tel.: +420 222 767 393
e-mail: info@stuchlikova.com

[1] Rozsudek Soudního dvora U ze dne 19. prosince 2019, NUV/GAU v. Tom Kabinet, C-263/18.

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

[3] Association littéraire et artistique internationale - OPINION on Case C-263/18 (NUV/GAU v. Tom Kabinet), Brussels, 12 October 2018.

[4] Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (WCT) z 20. prosince 1996.

[5] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)